

Vaikuttajakirje esittelee tiiviisti EK:n keskeisiä ajankohtaisia asioita. Katsaus jaetaan tiedoksi EK:n hallituksen kokouksessa sekä liittojohtoryhmälle ja valiokuntien jäsenille, ja se on saatavilla EK:n nettisivuilla.

⌋ EK JULKAISI YRITTÄJYYSTAVOITTEET SEURAAVAAN HALLITUSOHJELMAAN

EK:n yrittäjyystavoitteita seuraavaa hallituskautta varten on valmisteltu pk-yrittäjävaltuuskunnan eri elimissä, aluekiertueella ja yrityskyselyillä vuoden 2018 aikana. Osana työn vuoro – kattoteemaa EK julkaisi ”Yrittäjien viestejä päättäjille” 30.5.2018 pidetyssä seminaarissa, jossa poliittikkoraati arvioi ehdotuksia. Tilaisuudessa myös palkittiin niin hallituksen kuin opposition piiristä yrittäjyydessä ansioituneita kansanedustajia. EK:n yrittäjät toivovat viesteissään erityisesti työllistämisen helpottamista, yrittäjälähtöisyyden lisäämistä, osaamisen kehittämistä ja jatkuvuuden varmistamista.

Lisätiedot: Jouni Hakala, Jari Huovinen

⌋ YHTEISTYÖ KAUPPAKAMAREIDEN KANSSA

EK ja kauppakamarit järjestävät maan eri osissa yhteisiä elinkeinoelämän foorumeja. Osana jatkuvaa yhteistyötä EK:n, keskuskauppakamarin ja kauppakamareiden johtoa tapasivat vuositapaamisen merkeissä kesäkuussa. Tapaamisessa keskusteltiin vilkkaasti mm. eri tavoitteista turvata hyvä toimintaympäristö yrityksille tulevien eduskuntavaalien jälkeen samoin kuin polttavasta ongelmasta rekrytoida osaavaa työvoimaa yrityksiin.

Lisätiedot: Jenni Ruokonen, Jouni Hakala

⌋ LIIKENNEINFRAN SUUNNITTELU UUDISTUU

Liikenneinfran kehittäminen uudistetaan nykyistä pidemmälle 12 vuoden aikajänteelle. Suunnittelua ohjaava laki säädettiin eduskunnassa heinäkuussa. EK on vaikuttanut pitkäjänteisyyden puolesta, sillä yrityksille on tarpeen tietää, miten liikenneväylien kehittyminen vaikuttaa yritysten liiketoimintaan, sijoittumiseen ja logistiikkaan. Infran pidempi investointinäköymä parantaa edellytyksiä liikenteen kasvuille, kilpailukykyisille logistiikka- ja liikennepalveluille sekä automatisoituvalla ja älykkäällä liikenteelle. Ensimmäinen pitkäjänteinen suunnitelma tehdään seuraavan hallituskauden alussa.

Lisätiedot: Tiina Haapasalo

⌋ UUSIUTUVAAN ENERGIAAN JA ENERGIATEHOKKUUTEEN HYVÄÄ SÄÄNTELYÄ EU:SSA

EK:n tavoitteet toteutuivat hyvin, kun EU:ssa päätettiin uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden edistämisestä vuoteen 2030. Uusiutuvan energian osuudeksi tuli EU:ssa 32 % sitovana vuonna 2030, mutta kansalliset tavoitteet muuttuvat indikaatiivisiksi. Lisäksi liikenteessä biopolttoaineita tulee olla 14 % vuonna 2030, ja tästä osan on oltava ns. kehittyneitä biopolttoaineita.

Energiatehokkuudessa päädyttiin 32,5 % yhteiseen viitteelliseen EU-tavoitteeseen, minkä lisäksi jäsenmaita koskee myös sitova 0,8 % vuosittainen säästövelvoite. EK pitää hyvänä EU-tavoitteen säilymistä viitteellisenä, koska energiatehokkuuden mittaaminen ja määrittely on ongelmallista. Suomessa energiansäästöt kertyvät pääosin energiatehokkuussopimusten kautta. EK:n ja liittojen yhdessä koordinoima sopimustoiminta on ollut tuloksellista, ja myös yritykset ovat siihen tyytyväisiä.

Lisätiedot: Kati Ruohomäki

OSAKKEENOMISTAJIEN OIKEUDET -DIREKTIIVIN VELVOITTEIDEN IMPLEMENTOINTI KÄYNNISSÄ

Olenneimpia uudistuksia ovat pörssiyhtiön toimitusjohtajaa ja hallitusta koskevien palkkiopolitiikan ja palkkioraportin tuleminen yhtiökokouksen neuvoo-antavan äänestyksen kohteiksi. Myös palkkiopolitiikan ja -raportin sisältövaatimukset lisääntyvät hieman. Tämän lisäksi myös olennaisten lähipiiritoimien määrittely ja velvoitteet päätöksenteon osalta hieman muuttuvat. Muutokset eivät tule todennäköisesti olemaan kovin suuria. Lainmuutokset on saatettava voimaan 10.6.2019 mennessä ja ne tulevat velvoittamaan yrityksiä pääosin vuodesta 2020 alkaen.

Muutosten seurauksena myös listayhtiöiden hallinnointikoodia tullaan päivittämään. Tavoitteena on saada uusi listayhtiöiden hallinnointikoodi valmiiksi vuoden 2019 loppupuolella.

Lisätiedot: Hannu Ylänen

UUSI LIIKESALAISUUSLAKI ASTUI VOIMAAN

Tasavallan presidentti vahvisti 10.8. Eduskunnan kesäkuun lopussa hyväksymän uuden liikesalaisuuslain ja laki tuli voimaan jo 15.8. Lailla pannaan täytäntöön EU:n liikesalaisuuksien suojaamista koskeva direktiivi. Lailla yhdenmukaistetaan liikesalaisuuksia koskeva käsitteistö ja määritelmä läpi koko lainsäädännön sekä parannetaan siviilioikeudellisia oikeussuojakeinoja liikesalaisuuksien väärinkäyttöihin puuttumiseksi. Laissa säädetään myös sallituista liikesalaisuuden hankkimistavoista ja kriteereistä, joiden täytyessä liikesalaisuuksien väärinkäytöstä on mahdollista ilmoittaa (whistleblowing). Uuden lain mukaan liikesalaisuuksien loukkauksia koskevissa riitatilanteissa käräjäoikeudella ja markkinaoikeudella on rinnakkainen toimivalta.

Lisätiedot: Hannu Rautiainen / Tommi Toivola ja Riikka Tähtivuori

TIETOSUOJALAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTUKSIA VALMISTELUSSA

Hallituksen esitys yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi tietosuojalaiksi on edelleen eduskunnan käsiteltävänä. Laissa on tarkoitus säätää mm. tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen lapselle sovellettavasta ikärajasta, valvontaviranomaisesta sekä henkilötietojen käsittelystä tieteellisiä tutkimustarkoituksia ja tilastollisia tarkoituksia varten. Eduskunnan tavoitteena on käsitellä esitys syksyn aikana, ja lain on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Neuvottelut ehdotuksesta sähköisen viestinnän tietosuoja-asetukseksi jatkuvat EU:ssa. Asetuksella on tarkoitus säätää mm. sähköisen viestinnän tietojen luottamuksellisuuden pääsäännöstä sekä siitä, milloin kuitenkin on sallittua käsitellä sähköisen viestinnän sisältöä tai metadataa, evästeiden käsittelystä sekä sallitusta suoramarkkinoinnista. Tavoitteena on, että lainsäädäntö luo nykyisenkaltaiset edellytykset IoT-kehitykselle, Euroopan tietoturvakäytännöiden vahvistamiselle sekä sähköiselle markkinoinnille ja suoramarkkinoinnille.

Lisätiedot: Tommi Toivola ja Riikka Tähtivuori

SUOMEN KANNAT VIIMEISTELYSSÄ ILMIAANTAJAN SUOJELUSTA ANNETUSSA DIREKTIIVISSÄ

EK vaikuttaa Suomen kantaa valmisteleviin ministeriöihin (OM, TEM, VM), jotta elinkeinoelämälle tärkeitä työoikeudellisia ja muita näkökohtia saataisiin paremmin huomioituiksi Suomen kannassa. Komissio julkisti 23.4. direktiiviehdotuksen ilmiantajien suojelemisesta. Esityksen taustalla ovat mm. LuxLeaks -verovuodot ja Cambridge Analytica -tapauksen tyypilliset tapahtumat. Henkilöt, jotka ilmoittavat tai raportoivat laittomuuksista tai lain väärinkäytöksistä olisivat ehdotuksen piirissä, silloin kun he ovat työ-, virka- tai muussa

toimeksiantosuhteessa. Kaikkien yksityisten yritysten, joilla on vähintään 50 henkilöä työsuhteessa tai liikevaihto vähintään 10 miljoonaa euroa vuodessa, olisivat velvollisia ottamaan käyttöön ilmoituskanavan.

Lisätiedot: Santeri Suominen, Katja Miettinen, Riikka Tähtivuori, Ilari Kallio

⌋ **NEW DEAL FOR CONSUMERS -PAKETTI ETENEE**

EK on saanut kohtuullisesti kantojaan lävitse kun Suomi on muodostanut linjaansa komission esityksiin liittyen kuluttajansuojasääntelyn täytäntöönpanon tehostamiseen ja modernisointiin sekä edustakanteeseen (ryhmäkante). Esitysten mukaan kuluttajansuojaviranomaisille tulisi mahdollisuus määrätä hallinnollinen sakko rikkomuksista, jotka koskevat kuluttajia useissa jäsenmaissa (max 4 % liikevaihdosta). Neuvottelut neuvoston työryhmässä ja EP:ssä alkuvaiheessa (vastuuvaliokuntana IMCO, raportööri Daniel Dalton, ECR), mutta poliittinen paine on kova. Suomen kanta hyvä, mutta ”ymmärrystä” kovia hallinnollisia sanktioita kohtaan on. Edustajakannetta (ryhmäkannemenettelyn laajentaminen) koskeva direktiiviehdotus on laaja aineellisesti ja soveltamisalaltaan. Sisältää merkittäviä riskejä yritysten oikeusturvalle. Neuvottelut alkuvaiheessa, mutta paine kova (JURI, IMCO, raportööri Didier Geoffroy, EPP). EK sai läpi useita keskeisiä näkemyksiään Suomen kantaan. Eduskunnan kannat auki – kuulemiset pidettiin ennen kesää.

Lisätiedot: Santeri Suominen (edustajakanne), Riikka Tähtivuori (kuluttajansuoja)

⌋ **EK JA BUSINESSEUROPE LAATI YHTEISEN KANNANOTON EU:N TUTKIMUKSEN JA INNOVOINNIN PUITEOHJELMAAN 2021-2027**

Euroopan komissio julkaisi 7.6.2018 ehdotuksensa EU:n tutkimuksen ja innovaatioiden uudeksi puiteohjelmaksi vuosille 2021-2027. Horisontti Eurooppa -ohjelman tavoitteena on erityisesti vahvistaa unionin tieteellisiä ja teknologista perustaa, hakea ratkaisuja aikamme tärkeimpiin globaaleihin haasteisiin sekä edistää kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Samalla ohjelman tavoitteena on edistää unionin kilpailukykyä. Elinkeinoelämän keskusliitto on ollut mukana valmistelemaan EK:n kattojärjestön, BusinessEuropen kannanottoa ja pääviestiä ohjelman rahoituksesta, rakenteesta ja sisältöpainotuksista. Kannanotto julkaistiin heinäkuussa 2018.

Lisätiedot: Mika Tuuliainen

⌋ **KÄYTÄNNÖN VINKKEJÄ YRITYKSILLE AMMATILLISEN KOULUTUKSEN UUDISTUKSESTA**

Elinkeinoelämän järjestöjen (EK, SY, kauppakamarit) infotilaisuudet yrityksille järjestään syksyn aikana 12 paikkakunnalla teemalla 10 askelta onnistumiseen. Ammatillisen koulutuksen suuri reformi on astunut alkuvuodesta voimaan. Yritysten ja työnantajien ulottuvilla on nyt monipuolinen keinovalikoima, joka auttaa niitä saamaan taloon uutta osaamista yhteistyöllä ammatillisten oppilaitosten kanssa. Infotilaisuuksissa käytännön vinkkejä yrityksille miten ratkoa osaavan työvoiman saatavuuteen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen liittyviä kysymyksiä.

Lisätiedot: Mirja Hannula, Mikko Vieltojärvi

⌋ **LUKIOUUDISTUS**

Hallituksen puoliväliriihen päätös lukiouudistuksen toteuttamisesta on edennyt uuden lukiolain hyväksymiseen kesäkuussa. Lukiouudistuksen tavoitteena on lisätä lukion vetovoimaa, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä korkeakouluihin. Uusi lukiolaki tulee voimaan 1.8.2019. Lukiouudistukseen liittyvä ylioppilastutkinnon uudistaminen on parhaillaan lausuntokierroksella. Tavoitteena on vahvistaa ylioppilastutkinnon yleissivistävyyden mittaamista sekä mahdollistaa tutkinnon suorittaminen myös englanninkielellä.

Lisätiedot: Mirja Hannula

⌋ KILPAILUNEUTRALITEETTISÄÄNTELYÄ TEHOSTETAAN

Hallitus antoi toukokuussa 2018 esityksensä uudeksi kilpailulaiksi. Lakiehdotuksessa lisätään kilpailuviranomaisen toimivaltuuksia kilpailurikkomusten tutkimisessa. Yksityisen ja julkisen elinkeinotoiminnan kilpailuneutraliteettia turvaavia säännöksiä edistetään lisäämällä tulevat maakunnat valvonnan piiriin ja velvoittamalla julkiset toimijat eriyttämään kirjanpidossaan markkinaehtoinen toiminta muusta toiminnasta.

EK vaikutti työryhmän jäsenenä siihen, että yritysten kannalta ongelmallisimmista ehdotuksista luovuttiin ja kilpailuneutraliteettisääntelyä parannetaan.

Lisätiedot: Jukka Lehtonen

⌋ YHDYSVALTAIN IRAN-PAKOTTEET

Yhdysvallat palauttaa ydinsopimusta edeltäneet Iran-pakotteensa kaksivaiheisesti. Ensimmäisen vaiheen pakotteet palautettiin 7.8.2018 sisältäen muun muassa Iranin valtionvelkaa, autoteollisuutta, arvometallien, teräksen ja alumiinin kauppaa koskevia pakotteita. Toisen vaiheen pakotteet palautetaan todennäköisesti 5.11.2018. Ne koskevat muun muassa Iranin keskuspankkia, öljykauppaa, osia energia-, satama- ja laivanrakennusteollisuudesta sekä satoja henkilö- ja yritysvastapuolia.

Pakotteiden seurauksena Iranin ja Euroopan välinen maksuliikenne uhkaa pysähtyä viimeistään marraskuuhun mennessä. Yhdysvaltain pakotteet uhkaavat myös sanktioitujen vastapuolten kanssa liiketoimintaa harjoittavia yrityksiä. Näistä syistä eurooppalaisyritykset joutuvat valmistautumaan vetäytymiseen Iranin markkinoilta.

EU on ottanut käyttöön Blocking Statute -menettelyn, joka käytännössä kieltää Yhdysvaltain pakotteiden noudattamisen sekä tarjoaa mahdollisuuden hakea oikeusteitse korvauksia Yhdysvaltain pakotteiden aiheuttamista menetyksistä.

EK pyrkii yhdessä BusinessEuropen kanssa kehittämään Blocking Statute -menettelyä eurooppalaisyritysten etuja tehokkaammin turvaavaksi sekä erityisesti minimoimaan sen eurooppalaisyrityksille aiheuttamat haitat. Lisäksi jatketaan neuvotteluita Yhdysvaltain kanssa poikkeusmenettelyn saamiseksi eurooppalaisyrityksille, tai ainakin marraskuuta pidemmän siirtymäajan saavuttamiseksi.

Lisätiedot: Petri Vuorio

⌋ EU-VAIKUTTAMISEN TAVOITE: ÄLYKÄS JA AVOIN EUROOPPA

Suomen EU-puheenjohtajuuskausi v. 2019 jälkimmäisellä puoliskolla antaa erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa EU:n seuraavien viiden vuoden prioriteetteihin. EK:n mielestä Suomen on korostettava älykkään ja avoimen Euroopan merkitystä, jotta EU:ssa toimitaan johdonmukaisesti markkinoiden avaamiseksi ja tasapuolisten kilpailuedellytysten vahvistamiseksi EU:n sisämarkkinoilla ja globaaleilla markkinoilla. EK on käynnistänyt kannanmuodostuksen ja vaikuttamisen EU:n tuleviin painopisteisiin yhdessä liittoyhteisön, pohjoismaisten sisärjestöjen ja BusinessEuropen kanssa.

Lisätiedot: Janica Ylikarjula

⌋ EU:N JA JAPANIN VAPAAKAUPPASOPIMUS

EU:n ja Japanin vapaakauppasopimus allekirjoitettiin heinäkuussa ja sen odotetaan tulevan voimaan vuoden 2019 alkupuolella. Sopimuksen voimaantulo edellyttää vielä hyväksyntää Euroopan parlamentista, johon EK kohdistaa seuraavaksi vaikuttamistoimintaa ja avaa sopimuksen tuomia hyötyjä.

Lisätiedot: Saira Turtiainen

◁ VÄLIYHTEISÖLAINSÄÄDÄNNÖN JA VERONKIERTOSÄÄNNÖKSEN UUDISTAMINEN

Hallitus esittää ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain muuttamista ATA-direktiiviä vastaavaksi. Uudistettu väliyhteisölaki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2019 alusta.

Lakiin esitetään useita muutoksia mm. määräysvallan täyttymisen arviointiin ja ulkomaisen yhteisön toimialaan liittyviin säännöksiin. Esitysluonnoksessa ehdotetaan lisäksi, ettei nykyistä kansallista veronkiertosäännöstä muutettaisi direktiivin täytäntöönpanon johdosta.

EK esittää lausunnossaan muutoksia hallituksen esitysluonnokseen. EK:n kannan mukaan väliyhteisölain soveltamisen ulkopuolelle tulee jättää kaikki ulkomaiset yhteisöt, jotka tosiasiallisesti harjoittavat kotivaltiossaan merkittävää taloudellista toimintaa. Esitysluonnoksen mukaan tätä sovellettaisiin vain ETA-valtioissa asuviin yhteisöihin. Lisäksi määräysvallan tulee katsoa täyttyvän vasta 50 %:n omistuksella (luonnoksessa 25 %).

EK:n näkemys on, että nykyinen veronkiertosäännös (VML 28 §) tulisi korvata direktiivin veronkiertosäännöksellä. Tällä toimenpiteellä saataisiin parannettua merkittävästi verovelvollisten oikeusturvaa ja verotuksen ennustettavuutta. Samalla korjattaisiin veronkiertosäännöksen soveltamiskäytännöt vastaamaan EU-oikeuden vaatimuksia.

Lisätiedot: Tero Honkavaara

◁ TYÖN VEROTUS VUONNA 2019

Hallitus tekee budjettiriihessä päätökset verotuksesta vuonna 2019. Keväällä pidetyn kehysriihen ja VM:n budjettiriihen perusteella verotukseen tehtävät muutokset jäivät pieniksi. VM esittää työn verotukseen muutoksia niin, että sosiaalivakuutusmaksujen nousu ei kiristäisi palkansaajien verotusta ensi vuonna. Palkansaajan työeläkemaksu nousee vuonna 2019 kilpailukyky sopimuksen johdosta, mutta muut sosiaalivakuutusmaksut laskevat.

EK pitää työn verotuksen pitkäaikaista keventämistä erittäin tärkeänä veropolitiikan rakenteellisena linjana. Hallitusohjelman tavoite, jonka mukaan työn verotus ei hallituskaudella kiristy kenelläkään, on kannatettava.

Lisätiedot: Penna Urrila

◁ HALLITUKSELLA USEITA TYÖLAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTUKSIA VALMISTELUSSA

Hallituksella on useita työlainsäädännön uudistuksia valmistelussa, kuten mm. työntekijän irtisanomissuojan alentaminen alle 20-hengen yrityksissä, työttömän työnhakijan työhakuvelvoitteen täsmentäminen sekä yt-lain selvittäminen.

Irtisanomissuojaa koskeva hallituksen esitys oli lausuntokierroksella. Hallitus päättää tämän jälkeen esityksestään eduskunnalle. Esitysten perustuslainmukaisuudesta on julkisuudessa käyty keskustelua. Viime kädessä tästä päättää eduskunnan perustuslakivaliokunta.

Työttömän työnhakijan työhakuvelvoitteen täsmentämistä koskeva esitys on lausuntokierroksella. Työtön työnhakija on lain mukaan tälläkin hetkellä velvollinen ottamaan vastaan hänelle tarjottua työtä tai osallistumaan työllistymistä edistävään toimenpiteeseen (esim. koulutukseen). Luonnoksessa esitetään, että työtön työnhakija olisi velvollinen hakemaan kerran viikossa yhtä työpaikkaa. Tämän lisäksi luonnoksessa esitetään sanktioihin merkittäviä lievennyksiä nykytilaan verrattuna.

YT-lain osalta hallitus on asettanut selvityshenkilöt, jotka ovat Katariina Murto (STTK) ja Rauno Vanhanen (tehnyt pitkän työuran SY:ssä). Heidän työnsä määräaika on tämän vuoden marraskuu. Työllä siis pyritään evästäämään ensi vaalikauden lainsäädäntötyötä. On hyvin mahdollista, että seuraavan hallituksen ohjelmaan tulee maininta yt-lainuudistamisesta.

EK on tyytyväinen hallituksen tavoitteeseen kehittää työlainsäädäntöä niin, että työllistämisen edellytykset parantuvat. Irtisanomissuojan muutoksen osalta on varmistettava, että muutos alle 20 hengen yritysten osalta ei merkitse kiristymistä yli

20 hengen yritysten osalta. Sinänsä myönteisen työnhakuvelvoitteen yhteyteen kaavailtu työttömyysturvan vastikkeellisuuden oleellinen lieventäminen ei ole perusteltua, kun tavoitteena on työllisyyden edistäminen. YT-lain uudistuksen selvittämisessä on varmistettava, että uudistus on parannus eikä lisää jäykkiä menettelyjä työpaikoilla.

Lisätiedot: Ilkka Oksala

⌋ SOTE-VALINNANVAPAUSESITYKSEN EDUSKUNTAKÄSITTELY JATKUU

Hallitus SOTE-valinnanvapauslain käsittely jatkuu eduskunnassa. Perustuslakivaliokunta todennäköisesti lausuu hallituksen uuden, täsmentyneen esityksen perustuslainmukaisuudesta loka-marraskuussa. Tämän lausunnon merkitys on ratkaiseva lain läpimenon kannalta.

EK:n arvion mukaan uudistus merkitsee, erityisesti peruspalveluiden osalta, merkittävää parannusta nykytilanteeseen. Kansalaisten valinnanvapaus lisääntyy. Monituottajamalli luo edellytykset kilpailulle. Henkilöiden listautumiselle sote-keskuksiin perustuva rahoitusmalli luo mahdollisuuden mitoittaa korvaus sellaiselle tasolle, että säästöjä syntyy.

Lisätiedot: Ilkka Oksala

⌋ LAUSUNTOJA JA KUULEMISIA

Lausuntoja on annettu tänä vuonna 71. Eduskuntakuulemisia on ollut 45 ja komission konsultaatioita 5.